

ikke, de have slet ikke Ret, hverken til selve Anlægget eller til Driftens Fortsættelse. Derfor er det nødvendigt, at der kommer Regler for, hvorledes det skal være muligt at fortsætte Driften; og da tror jeg, at det Forslag, jeg har stillet, er mindst talt fuldstændig lige saa godt som den Ordning af Forholdet, som Lovforslaget gaar ud paa. Det er nemlig saaledes, at mit Ændringsforslag forudsætter, at Driften kan fortsættes, forudsætter, at Kommunen faar den Ejendomsret til Anlægget, som det private Selstfab faktisk ikke har, og dermed ogsaa Retten til at drive Sporveje, hvis Kommunen ønsker det. Jeg tror ikke, det er uberettiget at søge en saadan Bestemmelse til den bestaaende Lovgivning, al den Stund man fuldstændig mangler Bestemmelse om, hvorledes Forholdet skal ordnes. Men der er ogsaa her en meget væsentlig Forskel paa den Ordning, som er paatænkt ved det foreliggende Lovforslag, og den, som mit Ændringsforslag hjemler; thi medens det private Aktieselskab, som faktisk har faaet deres udlagte Kapital godtgjort gennem de høje Renter, det i en Række af Aar har faaet, ingen Ret har ifølge den bestaaende Lovgivning, giver det foreliggende Lovforslag dem en Ret, forærer dem noget, som de hidtil ikke have haft. Den bestaaende Lovgivning gaar ud paa, at Retten hører fuldstændig op, naar Koncessionen udløber, og saa at lægge den Betydning deri, at vi aligevel kunne give denne Ret til private, det kan jeg ikke være med til. Derimod kan jeg være med til at give den til Kommunerne, det tror jeg er paa sin Plads. Og jeg vil dertil føje, at hvis man vil tale om, at det private Selstfab bør kunne fortsætte Driften, saa udelukker mit Forslag aldeles ikke dette. Det ligger i Kommunernes Haand at bortforpagte Driften til Selstfabet, mod at det svarer en Afgift, som det maatter at svare i, og jeg forudsætter, at en Forhandling mellem Selstfabet og Kommunen vil føre til det Resultat, at Selstfabet kommer til at betale i Afgift, hvad det er i Stand til at svare i. Henhold til, hvad selve Driften koster af sig. Jeg tror derfor ikke det udelukker, at de bestaaende Selstfaber kunne fortsætte, det fører kun paa dette Omraade til, at den Ret, de have ifølge de bestaaende Love, ved Koncessionens Udløb føres over til Kommunerne

og kan overdrages til Selstfaberne mod en Afgift. Jeg tror, det er en Fordel ved mit Forslag, at medens alle de øvrige Forslag ikke give nogen bestemt Løsning af det Spørgsmaal, hvad der skal betales i Afgift, løses det simpelt og klart derved, at man siger, som i mit Forslag, at Ejendomsretten gaar over til Kommunerne, saa kunne de bortforpagte den til Selstfaberne, og saa er det jo let at fastsætte Betalingen.

Den højtærede Minister bemærkede tilige, at det foreliggende Lovforslag aabnede en Mulighed for, at Kommunerne med Liden, ad Aare, ogsaa kunde komme i Besiddelse af Sporvejene. Ja, det har jeg ganske rigtig Øje for. Jeg ved godt, at ved Hjælp af denne Lov er det muligt for Kommunerne, men det er ikke tilstrækkeligt for mig. Jeg ser nemlig ikke ret, hvorfor den Ret, som Kommunerne allerede nu have til at overtage disse Anlæg, skal tages bort fra Kommunerne og lægges over til private. Kommunerne og Staten have faktisk ifølge Koncessionerne Ret til at tage Anlægene ved Koncessionernes Udløb, og jeg ser ikke, hvorfor dette skal forlades nu, navnlig naar der henvises til, under hvilke Betingelser Kommunerne i Fremtiden ville komme til at overtage Driften. Sagen er den, at Staten i Henhold til Loven af 1862 jaar Sporvejsanlægene frit overdragne, og jeg tager vist næppe fejl, naar jeg siger, det samme er Tilfældet ifølge Loven af 1875, med Hensyn til Kommunerne. Ved Siden deraf have de Ret til at ekspropriere Driftsmateriellet mod at give et Vederlag. Hvis Lovforslaget føres igennem, saaledes som det foreligger, og med de Ændringsforslag, der ere stillede af Udvalget som Helhed eller af Mindretallet, vil Forholdet for Fremtiden blive dette, at medens Staten og Kommunerne i og for sig have Ret til vederlagsfrit at faa det faste Anlæg, skulle de efter Loven yde et Vederlag for det hele, og der forekommer det ogsaa mig, at man giver en Forøgning til de private Selstfaber, som jeg ikke ser nogen Grund til at give dem. Naar de faktisk ikke eje Anlægget ved Koncessionens Udløb, hvorfor skal man saa give dem Anlægene og paalægge Kommunerne, hvis de selv ville have dem, at købe dem af Selstfaberne? Jeg tror det er bedst at blive staaende ved de Forhold, vi have, jeg tror,